



Dabas zinības | Eksperimenti

Koka gadskārtu pētīšana

Viens no veidiem, kā var atskatīties uz klimatiskajiem apstākļiem pagātnē, ir koku gadskārtu pētīšana. Nocērtot koku, var redzēt, ka tam ir vairāki koku gadskārtu riņķi, kur viens riņķis atbilst vienam gadam koka dzīvē. Pētot gaskārtas, mēs varam pateikt, kādos apstākļos tas ir audzis un cik gadu vecs tas ir bijis. Analizējot augošu koku gadskārtu platuma pārmaiņu dinamiku, ir iespējams konstatēt un ņemt vērā konkrētos augšanas apstākļus, kādos šie koki aug – koku gadskārtas var sniegt būtisku papildu informāciju par vidi un tās pārmaiņām konkrētā teritorijā pirms vairākiem simtiem un pat tūkstošiem gadu.

Nepieciešams:

1

- Koka ripas;
- lupa;
- pildspalva.

Darba gaita:

2

1. Saskaita, izmantojot lupu, platākās gadskārtas (simbolizē siltos gadus).
2. Pieraksti rezultātu darba lapā.
3. Saskaiti šaurās gadskārtas (simbolizē aukstos gadus)
4. Pieraksti rezultātu darba lapā.
5. Saskaiti tumši iekrāsotos riņķus un pieraksti tos darba lapā.
6. Saskaita gaiši iekrāsotos riņķus un pieraksti tos darba lapā.
7. Pārrunā rezultātus ar klasesbiedriem un pamato, ar ko saistīti iegūtie rezultāti.

Metodiskās norādes:

3

Darba lapa

Jautājums

Cik aukstos gadus novēroji koka paraugam?

Atbilde

Cik siltos gadus novēroji koka paraugam?
Cik gadus koks ir audzis agrā pavasarī vai
vasarā?

Cik gadus koks ir audzis vēlā vasarā vai
rudenī?

Kurā gadalaikā koks pārsvarā ir audzis?

Ja koks pārsvarā ir audzis pavasarī un agrā vasarā, tad koku riņķi būs iekrāsoti
gaišā krāsā, ja vēlā vasarā vai rudenī, tad koka gadskārtas ir tumšākas.

JAUTĀJUMI:

- Kādi faktori visvairāk var ietekmēt koka augšanu?
- Kāpēc klimatoloģiem nepieciešami vismaz 30 gadi, lai raksturotu klimatu?

Materiāls ņemts no "Zinātnisko un tehnisko eksperimentu izglītojošais un
metodiskais materiāls", 2015.g. (11.lpp.)

Teksta autori: SIA Aspired projekta koordinatori Ginta Grīnberga, Ineta Gūtmane

Materiālu ievietoja Olga Vonoga, volga74@inbox.lv

Pilnveidoja: Viktorija Gedroviča, vg18021@edu.lu.lv



iesniegt savu eksperimentu

Latvijas Ķīmijas un farmācijas
uzņēmēju asociācija

Dzirnau iela 93-27, Rīga, LV-1011

(+371) 67298683

lakifa@lakifa.lv